

Quickscan beschermde soorten

BTL
Advies

Woonwijk te Andel

COLOFON

Quickscan Wet natuurbescherming, onderdeel Soorten, Woonwijk te Andel

OPDRACHTNEMER	BTL Advies B.V. Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch T: 073 205 11 00 E: advies@btl.nl
OPGESTELD DOOR	Matthias Koster (adviseur ecologie)
VRIJGEGEVEN DOOR	Arjan Schoenmakers (Projectleider ecologie)
OPDRACHTGEVER	Stichting Woonservice Meander t.a.v. J. Bakkeren Lijnbaan 1 4251 CS Werkendam
FOTO VOORBLAD	Impressie van het plangebied aan de Koningin Emmastraat/ Dokter Essenveld
PROJECTNUMMER	722190027
STATUS	DEFINITIEF
VERSIE	1.0
DATUM	21 januari 2019

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1 INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Beschrijving van de voorgenomen ingreep	4
2 WERKWIJZE	6
2.1 Bronnenonderzoek	6
2.2 Veldbezoek	6
2.3 Effectenbeoordeling	7
3 ONDERZOEKSRISULTATEN	8
3.1 Vaatplanten	8
3.2 Zoogdieren	8
3.3 Vogels	10
3.4 Vissen	11
3.5 Amfibieën en reptielen	11
3.6 Ongewervelde diersoorten	12
4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	13
4.1 Zoogdieren	13
4.2 Vogels	14
4.3 Amfibieën	15
5 CONCLUSIE EN ADVIES	16
5.1 Conclusie	16
5.2 Voorzorgsmaatregelen	16
5.3 Soortgerichte maatregelen	17
5.4 vervolgonderzoek	17
LITERATUURLIJST	18

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Stichting Woonservice Meander is voornemens om twee panden te slopen (Koolmeespas 1 t/m 7 en Dokter Essenveld 29 t/m 35) en een twee woningblokken grootschalig te renoveren (Langenhof 22 t/m 26 en Kon. Emmastraat 9 t/m 13) te Andel. In de onderstaande afbeelding is de ligging van de te slopen panden (kleur rood) en de te renoveren woningen (kleur blauw) weergegeven (afbeelding 1). Het plangebied bestaat momenteel uit meerdere woningen.

Ruimtelijke ingrepen, zoals de sloop van gebouwen en de kap van bomen kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingreep mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door middel van een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen. Mogelijk is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen ontwikkelingen

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door BTL Advies op verzoek van Stichting Woonservice Meander een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande sloop van de gebouwen in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.2 BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN INGREEP

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt ingesloten tussen de Koolmeespas, Dokter Esseveldlaan, Kon. Emmastraat en de Langenhof te Andel (Afbeelding 1). Het omliggende gebied kenmerkt zich door bebouwing in de vorm en groenstructuren in de vorm van tuinen, perken, bomen en grasvelden. Het plangebied zelf bestaat uit meerdere tuinen en bebouwing.

Afbeelding 1. Ligging en begrenzing van de plangebieden (blauw omkaderd: te renoveren panden, rood: te slopen panden) te Andel (Bron: GoogleMaps).

Beschrijving van de voorgenomen ingreep

Het gehele project wordt in verschillende fases uitgevoerd. De bestaande panden aan de Koolmeespas 1 t/m 7 en Dokter Essenveldlaan 29 t/m 35 te Andel worden gesloopt. Daarentegen worden de woningen aan de Langenhof 22 t/m 26 en Kon. Emmastraat 9 t/m 13 te Andel gerenoveerd. De materialen tijdens de bouw en sloop nodig zijn worden opgeslagen in rondom de plangebieden. Op de locatie van de gesloopte panden worden nieuwe woningen gerealiseerd. De planning is om de sloopwerkzaamheden in 2019 uit te voeren. De renovatie werkzaamheden worden verdeeld over 2019 en 2020 uitgevoerd.

2 WERKWIJZE

De quickscan is een verkennend onderzoek dat bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldonderzoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, wordt een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en wordt beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben (effectenanalyse) op beschermde soorten. Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 BRONNENONDERZOEK

Voor het bronnen- en literatuuronderzoek zijn gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP). In de NDFP is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Het polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door het polygoon ruimer in te tekenen dan het plangebied is de verkregen dataset voldoende groot om te kunnen benutten voor dit onderzoek.

De uit de NDFP aangeleverde dataset bestaat in totaal uit 287 'records'. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Aanvullend zijn de Atlas van de Nederlandse zoogdieren en de Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland geraadpleegd.

Eveneens is aan de hand van literatuur onderzoek gedaan naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden en het planologisch beschermde Natuurnetwerk Nederland (NNN en/of NNB).

Het onderdeel gebiedenbescherming is niet van toepassing op het plangebied, omdat het plangebied niet gelegen is binnen de begrenzing van de Natura 2000, of in de directe nabijheid gelegen is. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, "Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem", ligt op een afstand van ca. 5 kilometer, hierdoor zijn geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen aan de orde zijn.

De planologische gebiedenbescherming is niet van toepassing op het project, aangezien het geen onderdeel uitmaakt van de Natuurnetwerk Nederland (NNN).

2.2 VELDBEZOEK

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld. In het bijzonder is gelet op het voorkomen van nesten en spleten in de te slopen gebouwen. Daarnaast is gelet op het voorkomen van nesten en holtes in de te kappen bomen.

Op 18 januari 2019 is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van BTL Advies, ter plaatse van het plangebied, zoals eerder benoemd, te Andel. De weersomstandigheden waren op dat moment onbewolkt, droog, 2 °C en windstil.

Op het moment dat een veldbezoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Zo houden vleermuizen, amfibieën en kleine zoogdieren als egel een winterslaap op een beschutte plaats en verblijven zomergasten als gierzwaluw in hun overwinteringsgebieden. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld. Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn

waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

2.3 EFFECTENBEOORDELING

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben. Hierbij is de uitvoeringsperiode meegewogen, en wordt waar mogelijk onderscheid gemaakt in effecten op korte en lange termijn.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan pas na afloop van het benodigde onderzoek de effectanalyse worden afgerond.

Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van strikt beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen zijn, is aangegeven dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en/of een ontheffing aangevraagd dient te worden.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

De basis voor de quickscan wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

3.1 VAATPLANTEN

De beplanting rondom de woningblokken bestaat uit grasvelden met enkele opgaande struwelen. Verder wordt de beplanting gekenmerkt door aangeplante planten in de tuinen. Binnen de vier woningblokken bevindt zich een plantsoen dat uit verschillende bomen (esdoorn), struiken (kornoelje) en een klein grasveld bestaat. Aangrenzend aan de woningblokken ter hoogte van Langenhof en Koningin Emmastraat bevinden zich grasvelden (gazon) met meerdere aangeplante solitaire bomen. Uit de gegevens van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Op basis van de bevindingen in het veld worden deze niet verwacht in het plangebied, aangezien het biotoop voor deze desbetreffende soorten niet aanwezig is in het plangebied.

Foto 1. Impressie van het plangebied.

3.2 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdiersoorten

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meerdere meldingen bekend van grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om meldingen van de bever. Alle meldingen zijn ruim buiten het plangebied afkomstig (>900m). Daarnaast is binnen het zoekgebied in de NDFF database een melding bekend van de bunzing. Deze melding is eveneens ruim buiten en ten zuiden van het plangebied afkomstig (>1000m).

Uit de geraadpleegde algemene verspreidingsgegevens blijkt daarnaast dat soorten als hermelijn en wezel voorkomen in de omgeving van het plangebied. Verder kunnen kleine grondgebonden zoogdiersoorten als konijn, vos, egel en haas voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen zichtwaarnemingen in zowel de gebouwen als in de aanwezige groenstructuren gedaan van grondgebonden zoogdieren.

Foto 2. Meerdere groenstroken zijn aanwezig in het plangebied, geschikt voor als broedbiotoop voor vogels en landbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën.

Gebouwen

In de onderzochte gebouwen (Langenhof 26 en Dokter Esseveldlaan 33) zijn sporen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Het gaat hierbij om keutels van onder andere de huisspitsmuis. De gebouwen zijn geschikt voor de steenmarter. Echter zijn geen sporen van de aanwezigheid van deze soort aangetroffen. Dit betekent dat de soort nog niet zijn verspreidingsgebied in of rondom het plangebied heeft.

Groenstructuren

Vanwege de ligging in stedelijk gebied worden kleine marterachtigen als wezel, hermelijn en bunzing uitgesloten, aangezien het biotoop dat deze soorten prefereren niet aanwezig is. Bij de groenstructuren zijn eveneens sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om sporen van de mol.

Vleermuizen

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Op basis van literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Het gaat hierbij om meerdere meldingen van zowel overwinterende als foeragerende exemplaren. Het gaat hierbij om soorten als gewone grootvleermuis, baardvleermuis, gewone dwergvleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn in het dorp Andel meerdere waarnemingen bekend van overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen. Daarnaast blijkt uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren dat vleermuissoorten als ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Tijdens het veldbezoek is gelet op voor vleermuizen potentieel geschikte verblijfplaatsen (in gebouwen), essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes. De (te slopen) gebouwen en bomen binnen het plangebied zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte holtes, spleten en/of loszittende bast. Eveneens is gelet op de functionaliteit van het gebied als foerageergebied en (vaste) vliegroute.

Gebouwen

Vaste rust- en verblijfplaatsen (kraamperiode en winterperiode) kunnen worden uitgesloten, aangezien de (open) stootvoegen bij de gebouwen laag zitten. Vleermuizen prefereren bij spleten in gebouwen spleten die hoger in het gebouw bevinden. Daarentegen bevinden zich aan de kopse kanten van de blokwoningen meerdere overhangende dakpannen. Tussen het houten dakbeschoot en de dakpannen bevinden zich meerdere openingen. Deze kunnen fungeren als opening naar verblijfplaatsen.

Losliggende dakpannen zijn niet aangetroffen. Hierdoor kunnen de blokwoningen, zowel het deel dat gerenoveerd wordt als het deel dat gesloopt wordt, fungeren als tijdelijke verblijfplaats (zomer- en paarverblijf) voor vleermuizen (zie foto 3).

De aanwezige bebouwing kan fungeren als onderdeel van een lijnvormige structuur, welke door vleermuizen in gebruik kan zijn als vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Groenstructuren

In de aanwezige bomen zijn geen holtes aangetroffen. Daarentegen kunnen de aanwezige groenstructuren wel fungeren als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.

Foto 3. Overhangende dakpannen die kunnen fungeren als opening naar verblijfplaatsen van vleermuizen.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In de gegevens uit de NDFF zijn veel meldingen van vogels bekend. Deze meldingen komen hoofdzakelijk uit de omgeving van het plangebied, in het plangebied zelf zijn twee meldingen bekend. Het gaat hierbij om meldingen van nestindicerende roeken. Daarnaast zijn meldingen van vastgestelde territoria bekend uit de omgeving van het plangebied van soorten als de boomkruiper, pimpelmees, koolmees en roek.

Gebouwen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van vogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Eveneens zijn geen jaarrond beschermde nesten in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is door vanwege de lage bebouwing niet geschikt als broedlocatie voor gierzwaluwen. In de solitaire bomen aan de Koningin Emmastraat zijn meerdere gebruikte nestkasten aangetroffen. Gedurende het gehele veldbezoek zijn geen huismussen in en rondom het plangebied waargenomen.

Groenstructuren

Tijdens het gehele veldbezoek zijn meerdere exemplaren van de koolmees, pimpelmees en ekster in en rondom het plangebied waargenomen. Grenzend aan het plangebied bevinden zich meerdere gebruikte nesten van de ekster. Tijdens het veldbezoek zijn soorten als koolmees, pimpelmees en ekster aangetroffen in de houtsingel. Nesten van vogels met een jaarrond beschermd nest zijn niet aangetroffen in de houtsingel. Het plangebied zelf kan fungeren als foerageergebied voor soorten als koolmees, pimpelmees en ekster. Deze genoemde soorten zijn soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is, indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Algemene broedvogels

In de gegevens uit de NDFF zijn vele meldingen van algemene vogels bekend die afkomstig zijn uit de omgeving van het plangebied. In het plangebied zelf zijn geen meldingen bekend. Het gaat hierbij onder andere om soorten als winterkoning, zwartkop, groenling, braamsluiper en houtduif.

De onderzochte groenstructuren zijn geschikte beplantingen en bosschages voor algemene broedvogels om tot broeden te komen. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied vogelsoorten als spreeuw, kauw, merel, Turkse tortel, heggemus, zanglijster en groenling waargenomen. In de aanwezige bomen en overige groenstructuren zijn geen gebruikte nesten aangetroffen.

3.4 VISSSEN

In het plangebied zijn geen watergangen in de vorm van sloten aanwezig, ook aangrenzend bevinden zich geen watergangen. Uit de NDFF gegevens blijkt één waarneming afkomstig van streng beschermde vissen. Het gaat hierbij om een melding van de grote modderkruiper. Deze waarneming is ruim (>1000m) buiten het plangebied afkomstig, namelijk in een sloot ten zuiden van het plangebied in de Andelsche Weide.

3.5 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Er zijn meerdere meldingen van amfibieën binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied bekend in de NDFF database. Het gaat hierbij om de kamsalamander. De meldingen van deze streng beschermde soort zijn ruim buiten het plangebied afkomstig (>800meter), ten noorden aan de overzijde van de Maas. Daarentegen blijkt uit de algemene verspreidingsgegevens dat algemeen beschermde amfibieën als gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander voorkomen in de omgeving van het plangebied.

In de literatuur wordt geen melding gedaan van het voorkomen van reptielen in de omgeving van het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, worden zij ook niet verwacht.

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van voor amfibieën geschikte biotopen. Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van amfibieën. Dit is ook te verwachten door de periode waarin de quickscan is uitgevoerd; winterperiode. In deze periode zijn deze soorten in winterslaap.

Het plangebied zelf kan fungeren als landbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker, groene kikker en kleine watersalamander. De tuinen en overige groenstructuren kunnen door de aanwezigheid van een dikke strooisellaag en dichte bosschages en rommelhoekjes fungeren als landbiotoop/overwinteringsbiotoop voor deze soorten. Het voorkomen van algemene amfibieën is daardoor niet zondermeer uitgesloten. Het plangebied is niet geschikt voor de kamsalamander vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied (diepe poelen met onderwatervegetatie).

3.6 ONGEWERVELDE DIERSOORTEN

Meldingen van deze soortgroep binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied zijn niet bekend in de NDFFF-gegevens. In het plangebied zelf zijn tijdens het veldbezoek geen waarnemingen gedaan van beschermde ongewervelde diersoorten. Er is daarnaast gelet op de aanwezigheid van geschikte biotopen voor beschermde ongewervelden, deze zijn in het plangebied niet aanwezig.

4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht mogen worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen uitgesloten en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

4.1 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdiersoorten

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aanwezig.

Het plangebied, zowel de gebouwen als de groenstructuren, biedt daarnaast schuilgelegenheid voor nationaal beschermde diersoorten als muizensoorten en mol. De voorgenomen werkzaamheden zorgen voor een tijdelijke verstoring in de omliggende gebieden. Echter betreft het een klein oppervlak waar de werkzaamheden uitgevoerd worden en van korte duur. Hierdoor treedt geen permanente effecten op de aanwezige soorten.

Voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdiersoorten geldt in Provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling, d.w.z. dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing behoeft aangevraagd te worden.

De algemene zorgplicht geldt te allen tijde en houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Hierover is in het volgende hoofdstuk een advies opgenomen. Er hoeven geen aanvullende mitigerende maatregelen, anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht, genomen te worden om optredende effecten te verzachten.

Vleermuizen

In het plangebied zijn vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De aanwezige gebouwen zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats tijdens de kraam- en winterperiode, doordat de stootvoegen in de gebouwen te laag bevinden. Daarnaast beschikken de overige ruimtes met openingen geen stabiel klimaat. Het slopen, dan wel, renoveren van de gebouwen leidt niet tot negatieve effecten op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Daarentegen kunnen de gebouwen door de aanwezigheid van overhangende dakpannen en spleten bij de schoorsteen fungeren als tijdelijke, zomer- en paarverblijf, verblijfplaatsen voor vleermuizen. De voorgenomen maatregelen kunnen negatieve effecten hebben op de aanwezigheid van tijdelijke verblijfplaatsen. Aanvullend onderzoek naar deze functionaliteit van de gebouwen voor vleermuizen is noodzakelijk.

De lijnstructuren van de aanwezige gebouwen kunnen in gebruik zijn door vleermuizen om te foerageren en/of als vaste vliegroute. Doordat rondom het plangebied bebouwing met dezelfde structuur aanwezig is en de bebouwing in de huidige vorm aanwezig blijft, gaat de functie als vliegroute en foerageergebied niet verloren. Instandhoudingsdoelstellingen voor deze functie voor vleermuizen komen door de voorgenomen werkzaamheden niet in het geding.

De aanwezige groenstructuren kunnen eveneens in gebruik zijn door vleermuizen om te foerageren. Indien de groenstructuren in het plangebied gekapt worden, gaat geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen verloren aangezien de directe omgeving geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat de werkzaamheden uitsluitend overdag plaatsvinden, is het uitgesloten dat foeragerende vleermuizen verstoord worden. Indien gebruik gemaakt wordt van verlichting op de opslag (tijdens de

sloop- en bouwwerkzaamheden) zijn voorzorgsmaatregelen nodig ten behoeve van het tegen gaan van lichtverstoring op vleermuizen. Vleermuizen zijn namelijk lichtgevoelig.

4.2 VOGELS

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Verblijfplaatsen van vogels, die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd. Op basis van het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen binnen het plangebied te aangetroffen en te verwachten.

Voor koolmees, pimpelmees en ekster geldt dat de nestplaats jaarrond beschermd is, indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Het betreft (mogelijke) nestplaatsen van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. In de omgeving van het plangebied is daarom gekeken naar alternatieven, deze zijn aanwezig in de vorm van andere vergelijkbare bomen in tuinen en andere houtsingel in de directe omgeving van het plangebied. Er zijn geen zwaarwegende ecologische redenen om eventuele nestplaatsen van de hierboven genoemde soorten jaarrond te beschermen.

Er hoeven geen voorzorgsmaatregelen ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen genomen te worden en/of nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen ervan.

Algemene broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van algemene broedvogels zijn streng beschermd wanneer zij in gebruik zijn. De verschillende gebouwen en houtsingels in het plangebied zijn geschikt voor algemene broedvogels om tot broeden te komen.

Indien de werkzaamheden buiten de periode plaatsvinden dat vogels broeden, is verstoring van broedende vogels en in gebruik zijnde nestplaatsen niet aan de orde. Indien wel in de periode wordt gewerkt dat vogels een nestplaats (kunnen) hebben, mogen de werkzaamheden niet worden uitgevoerd indien dit leidt tot een verstoring van deze nestplaatsen. Voor het werken in de periode dat algemene broedvogels een nestplaats hebben, is in het volgende hoofdstuk een advies opgenomen.

4.3 AMFIBIEËN

In het plangebied zijn algemene amfibieën als bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad niet zondermeer uit te sluiten, omdat de rommelhoekjes en houtsingels geschikte schuilgelegenheden bieden voor deze soorten. De kap van de houtsingels leidt tot een permanente verstoring van deze algemene amfibieën. Omdat de overige beplanting rondom het plangebied behouden blijft, is na het uitvoeren van de werkzaamheden voldoende schuilgelegenheid aanwezig om op eenzelfde wijze te functioneren als geschikte biotoop voor deze soorten.

Streng beschermde amfibieën als poelkikker, vinpootsalamander en kamsalamander worden vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied niet verwacht in het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook niet tot overtreding van verbodsartikelen.

Voor de te verwachten algemene amfibieën geldt in Provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling, dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing hoeft aangevraagd te worden. De algemene zorgplicht geldt wel te allen tijde en houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Hierover is in het volgende hoofdstuk een advies opgenomen. Er hoeven geen aanvullende mitigerende maatregelen, anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht, genomen te worden om optredende effecten te verzachten.

5 CONCLUSIE EN ADVIES

In dit hoofdstuk zijn de conclusie en het advies opgenomen. Er is aangegeven of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, wordt dit aangegeven.

5.1 CONCLUSIE

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, algemene broedvogels en vogels met een jaarrond beschermde nestplaatsen, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelde diersoorten.

Voor de soortgroepen vleermuizen is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek noodzakelijk om het voorkomen van hun verblijfplaatsen nader vast te stellen.

Omdat voor vaatplanten, reptielen, vissen en ongewervelde diersoorten de werkzaamheden geen negatieve effecten op de huidige staat van instandhouding hebben, behoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden (anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht) en is het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor deze soortgroepen niet aan de orde.

Voor algemene broedvogels, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren (muizensoorten, egel en mol) en amfibieën kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden en moeten aanvullende maatregelen worden genomen. De maatregelen zijn onderstaand beschreven.

5.2 VOORZORGSMAATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Onderstaand zijn algemene voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit gebeurt door bijvoorbeeld de werkzaamheden in één richting uit te voeren conform de gedragscode 'Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, Stichting Stadswerk': (Gedragscode Flora en Faunawet).

Werken in de minst kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan broedvogels, amfibieën en zoogdieren is te voorkomen door buiten de voor hun kwetsbare periode te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en overwinterperiode. Voor deze perioden zijn wel richtdata te geven, maar er moet nadrukkelijk vermeld worden dat deze perioden sterk afhankelijk zijn van het weer. Bij een lang aanhoudende zomer kan het broedseizoen langer doorlopen. Om toch een werkbare periode te geven, dient men bij de uitvoering rekening te houden met de periode september tot en met oktober, en als de weersomstandigheden dit toelaten november en december.

5.3 SOORTGERICHTE MAATREGELEN

Algemene broedvogels

Het voorkomen van algemene broedvogels in en binnen de invloedssfeer van het projectgebied is niet uit te sluiten. De aanwezige groenstructuren kunnen fungeren als broedlocatie voor algemene broedvogels. Hierdoor is het de verwachting dat in het broedseizoen opnieuw vogels tot broeden zullen komen in de groenstructuren. Onderstaand geven wij het advies:

- Om negatieve effecten op algemene (broed)vogels te voorkomen, dient buiten het broedseizoen te worden gewerkt.
- De wet stelt geen vaste begin- en einddatum aan de broedperiode; als richtlijn kan de periode half maart tot en met half augustus worden aangehouden. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan het broedseizoen eerder beginnen en langer doorlopen.
- Indien de werkzaamheden wél in het broedseizoen plaatsvinden, moet ca. 1 week voorafgaande aan de werkzaamheden in en rondom de groenstructuren door een ter zake kundige ecooloog een controle plaatsvinden op broedvogels.
- Indien tijdens de controle door de ecooloog of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden een in gebruik zijnde nestplaats van een vogel wordt aangetroffen binnen de invloedssfeer van het projectgebied, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het moment dat de nestplaats niet langer in gebruik is en dient een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd over de voortzetting van de werkzaamheden en te nemen maatregelen. De wet staat niet toe een nest te verstoren, te verplaatsen of te vernietigen. Een andere optie is voorafgaand aan het broedseizoen de beplanting rooien, hierdoor zijn tijdens de broedperiode geschikte broedlocatie voor algemene broedvogels niet meer aanwezig en worden geen verbodsartikelen omtrent broedende vogels in de groenstructuren overtreden.

Lichtverstoring vleermuizen voorkomen

Op basis van de verspreidingsgegevens, literatuuronderzoek en het oriënterend veldbezoek is het voorkomen van een potentiële vaste vliegroute en foerageergebied van vleermuizen langs de lijnvormige structuren in het plangebied en de directe omgeving hiervan niet uit te sluiten. Onderstaand geven wij advies om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen:

- Vleermuizen zijn lichtgevoelig. Het gebruik van licht tijdens de sloop- en bouwperiode heeft negatieve (versturende) effecten op het leefgebied van de vleermuizen.
- Om deze negatieve effecten te voorkomen dient verlichting op de aanwezige opslag naar beneden geschieden te worden en dient gebruik gemaakt te worden van vleermuisvriendelijke verlichting.

5.4 VERVOLGONDERZOEK

Tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen (zomer- en paarverblijfplaatsen)

Zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen zijn op basis van de typologie van het gebouw en de potentieel geschikte elementen (aanwezigheid van spleten, overhangende dakpannen, etc.) niet uitgesloten. Omdat verblijfplaatsen van vleermuizen niet zondermeer uit te sluiten zijn, wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen in de te slopen en te renoveren bebouwing in het plangebied om na te gaan of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Vleermuizenonderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vigerende Vleermuizenprotocol. Voor een nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen dient in de periode 15 april – 15 oktober uitgevoerd te worden. Indien blijkt dat vaste rust- en/of verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing in het plangebied aanwezig zijn, moet een activiteitenplan opgesteld worden en tevens een ontheffing aangevraagd worden ten behoeve van de sloop van de aanwezige bebouwing.

LITERATUURLIJST

Geraadpleegde literatuur

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Creemers, R., Delft van, J. (2009). Atlas de amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. RAVON. P. 87-279.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- NDFF-database. (2017). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Retrieved: 22-01-2018.